

Doc. GA28/LC28/REP/06/tr

GENEL KURUL YİRMİ SEKİZİNCİ OTURUMU

HUKUKİ VE SİYASİ İŞLER KOMİSYONU

RAPOR*

**“KEİ Üye Devletlerinde Fikri Mülkiyetin Korunmasına Yönelik Hukuki
Çerçevenin Güçlendirilmesi”**

Raportör: Sn. Mircea CIOPRAGA, Komisyon Üyesi, Romanya

* 11 Ekim 2006 tarihinde Kışinev’de gerçekleştirilen Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu’nun Yirmi Sekizinci Toplantısı’nda görüşülmüş ve 22 Kasım 2006 tarihinde Bakü’de gerçekleştirilen Yirmi Sekizinci Genel Kurul’da kabul edilmiş olan metin.

I. GİRİŞ

1. Dünya çapında fikri mülkiyetin korunmasına yönelik artan ilgi ile fikri mülkiyet haklarına ilişkin kurallar ve uygulamaların küresel etkisinin yarattığı tartışmaları dikkate alan Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu, 3 Mayıs 2006 tarihinde Atina'da gerçekleştirdiği Yirmi Yedinci Toplantısı'nda fikri mülkiyetin korunmasına yönelik hukuki çerçeve konusunda KEİ Üye Devletleri'ndeki durumun ve Fikri Mülkiyet alanındaki kurallar ve kuruluşların kalkınmaya ne şekilde katkı sağladığının incelenmesi kararını almıştır.
2. Bu bağlamda, Komisyonun 11-12 Ekim 2006 tarihlerinde Kişinev'de gerçekleştirilen Yirmi Sekizinci Toplantısı, Kasım 2006 tarihinde Bakü'de gerçekleştirilecek olan Yirmi Sekizinci Genel Kurul'un görüşüne sunulmak üzere, bu yönde bir Rapor ve Tavsiye Kararı hazırlanması için "KEİ Üye Devletleri'nde Fikir Mülkiyetin Korunmasına yönelik Hukuki Çerçevenin Güçlendirilmesi" konusunu irdelemektedir.
3. Bu rapor Azerbaycan, Yunanistan, Romanya, Türkiye ve Ukrayna ulusal delegasyonlarının katkılarıyla hazırlanmıştır. Gerekli ilave referans malzemesi ise, ilgili internet kaynakları ve yayınlar aracılığıyla KEİPA Uluslararası Sekreteryası tarafından temin edilmiştir. Rapor, KEİ Üye Devletleri'nde fikri mülkiyetin korunması alanındaki hukuki çerçeve konusundaki mevcut durumu incelemekte ve korsanlık ve sahtecilik sorununun artması ışığında fikri mülkiyetin, hem olumlu hem de olumsuz etkilerini gözden geçirmektedir.

II. KEİ ÜYE DEVLETLERİ'NDE FİKRİ MÜLKİYETİN KORUNMASINA YÖNELİK HUKUKİ ÇERÇEVENİN GÜÇLENDİRİLMESİ

4. Fikri mülkiyet, toplumların özel mülkiyet hakları tahsis etmeyi kararlaştırdıkları bir bilgi birikimi şeklini oluşturmaktadır. Fikri mülkiyet hakları (FMH) temel olarak yaratıcı çalışmalarını nedeniyle bireyler ya da kuruluşlara verilen haklardır. Fikri Mülkiyet Hakları endüstriyel, bilimsel, edebi ve sanatsal alanlardaki fikri faaliyetlerden kaynaklanan ve yaratıcılarının çıkarlarını koruyan yasal hakları ifade etmektedir. Bu haklar, yaratıcıya, kendi mülkiyetinin başkaları tarafından izinsiz olarak kullanılmasını engelleme hakkı vermektedir.
5. *Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü (WIPO) Kuran Konvansiyon (1967)* fikri mülkiyet hakları ile korunan konuları şu şekilde sıralamaktadır: edebi, sanatsal ve bilimsel araştırmalar; performans sanatçıların performansları, ses simgeleri ve yayınlar; insan çabası ile gerçekleşen tüm alanlardaki buluşlar; bilimsel keşifler; endüstriyel tasarımlar; ticari markalar, hizmet markaları ve ticari isim ve ünvanlar; haksız rekabete karşı koruma ile endüstriyel, bilimsel, edebi ya da sanatsal alanlardaki fikri faaliyetlerden kaynaklanan diğer tüm haklar.
6. Fikri mülkiyet geleneksel olarak endüstriyel mülkiyet ve telif hakkı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Endüstriyel mülkiyet buluşları koruyan patentler ve endüstri ürünlerinin görüntüsünü belirleyen estetik yaratımlar olan endüstriyel tasarımlar dahil olmak üzere bir dizi değişik şekil almaktadır. Endüstriyel mülkiyet ayrıca markalar, hizmet işaretleri, grafik tasarımlar, ticari adlar ve ünvanların yanısıra coğrafi işaretler vb. de kapsamaktadır. Endüstriyel mülkiyetin nesnesi genellikle piyasaya sunulan ürünler ve hizmetler ile ilgili olarak müşterilere bilgi ileten işaretlerden oluşmakta olup; bu işaretlerin müşterileri yanıltacak şekilde izinsiz kullanımının engellenmesi amaçlanmaktadır.

7. Telif hakkı kitaplar, müzik, resim ve heykeller, filmler gibi sanatsal yaratımlar ile bilgisayar programları ve elektronik veritabanları gibi teknolojiye dayalı çalışmalar ile alakalıdır. Telif hakkı ile alakalı haklar arasında performans sanatçılarının performansları ile ilgili olanlar, kayıtlardaki ses işaretlerini üretenlerin hakları ve radyo ve TV programlarında yayıncıların hakları yer almaktadır. Telif hakları sadece kopyalamayı engellemektedir ve telif haklarının korunması çalışmanın yaratılmasından başlayarak genel bir kural olarak, yaratıcının ömrüne ilave olarak 50 yıl sürmektedir (AB’de bu süre 70 yıldır). İngilizce dışındaki dillerde “telif hakları (copyright)”, müellif hakları olarak bilinmekte ve sadece yazar tarafından ya da onun izni ile yapılabilen temel faaliyet anlamına gelmektedir.
8. Fikri mülkiyet hakları hukukunun esası, yaratıcıların ve fikri mal ve hizmetlerin diğer üreticilerinin, onlara sözkonusu üretimlerin kullanımını denetlemek üzere bazı süre sınırlaması olan haklar tanıyarak korunmasını amaçlamaktadır. Bu haklar yaratıcılığın sözkonusu olabileceği ancak fikri yaratıcılığın bu şekilde sözkonusu olamayacağı fiziksel nesnelere için geçerli değildir. Dünya çapındaki ülkeler yaratıcıların yaratımlarına ilişkin ahlaki ve ekonomik haklarına yasal nitelik kazandırmak, yaratıcılığı ve bu yaratıcılığın sonuçlarının yayılması ve uygulanmasını desteklemek ve aynı zamanda ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlamak anlamına da gelen adil ticaretin teşvik edilmesi amacıyla fikri mülkiyetin korunması için daha geniş bir hukuki çerçeve uygulamaktadır.
9. Diğer mülkiyet şekillerinden farklı olarak Fikri Mülkiyet nesnesi, hiçbir fiziksel şekil ya da değer ile nitelendirilemez ve özünde bir fikir ya da bir şekil seviyesinde sunulan bir bilgilendirme maddesi (malzemesi) oluşturmaktadır. Bu kendine özgü niteliğinden hareketle, fikri mülkiyet nesnelere kullanımını üzerinde, diğer fiziksel mülkiyet şekilleri için kabul edilebilir hukuki mekanizmalar kadar etkili bir şekilde doğrudan denetim kurulması imkansızdır. Bu husus dikkate alınarak, yüzyıllardır Fikri Mülkiyet haklarının ortaya çıkarılması ve uygulanmasına yönelik özel hukuki normlar ve mekanizmalar geliştirilmektedir. Bu mekanizmalar ve normlar ilgili yasalarda, uluslararası anlaşmalarda ve konvansiyonlarda ifade bulmaktadır.
10. Fikri mülkiyet haklarının korunması alanında KEİ Üye Devletleri’ndeki durum, her ne kadar bunları uygulanma derecesinin ülkeden ülkeye değişiyor ve bazı durumlarda tam anlamıyla başarıya ulaşmıyor olsa da, dünyadaki diğer ülkelerden fazlaca bir farklılık göstermemektedir. Günümüzde Fikri Mülkiyet hırsızlığı tek başına bir ülkenin sorunu değil, her ülkenin belli bir ölçüde karşılaştığı bir sorundur.
11. Fikri mülkiyet haklarının korunması alanında KEİ Üye devletleri’nin ulusal hukuki profili* bakımından, mevcut durum şöyledir:
Arnavutluk’ta – Nisan 1999 tarih ve 8477 sayılı Kanun ile değişik Nisan 1994 tarih ve 7819 sayılı Endüstriyel Mülkiyete ilişkin Kanun; Ceza Kanunu; Medeni Kanun; Ceza Prosedürleri Kanunu; Medeni Hukuk Prosedürleri Kanunu; Ocak 1999 tarihli ve 8449 sayılı Gümrük Kanunu; Nisan 1995 tarih ve 7923 sayılı Kanun, Nisan 2000 tarih ve 8594 sayılı Kanun ve Temmuz 2000 tarih ve 8630 sayılı Kanun ile değişik Mayıs 1992 tarih ve 7564 sayılı Telif Hakları Kanunu; “Kullanıcı Tarifeleri”ne ilişkin Haziran 2000 tarih ve 309 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı; Rekabete ilişkin Aralık 1995 tarih ve 8044 sayılı Kanun; Eczacılık

* 2006 itibarı ile ulusal Fikri Mülkiyet kuruluşlarından temin edilen resmi bilgilerden oluşturulan WIPO veritabanından alınmıştır

Ürünlerinin Üretim Koşullarının Onaylanmasına ilişkin Haziran 1998 tarih ve 2976 sayılı Komisyon Tüzüğü; İlaçların Kaydına ilişkin Ocak 1998 tarih ve 393 sayılı Tüzük ile bunun Haziran 1999 tarihli eki; Mayıs 1999 tarih ve 8488 sayılı, Entegre Devrelerin Topografyalarının Korunmasına ilişkin Kanun; Şubat 2001 tarih ve 72 sayılı Bakanlar Konseyi Kararı; Parlamento tarafından onaylanması beklenen Bitki Çeşitliliğinin Korunmasına ilişkin Kanun Taslağı.

Ermenistan'da – Ekim 1999 tarihinde değiştirilen Ağustos 1993 tarihli Patentler Kanunu; Mart 2000 tarihinde değiştirilen Ticari Markalar, Hizmet Markaları ve Menşe Unvanlarına ilişkin Temmuz 1997 tarihli Kanun; Aralık 1999 tarihinde değiştirilen Telif ve İlgili Haklara ilişkin Mayıs 1996 tarihli Kanun; Haziran 2000 tarihli ve 554 sayılı Karar ile değişik, Nisan 1999 tarihinde Ermenistan hükümeti tarafından kabul edilen asgari royalti ücretlerine ilişkin Nisan 1999 tarihli ve 251 sayılı Hükümet Kararnamesi; son olarak Kasım 1999 tarihinde değiştirilen Eylül 1997 tarihli Ticari İsimler Kanunu.

Azerbaycan'da – Haziran 1997 tarihli ve 312 sayılı “Patentler” Kanunu; Haziran 1998 tarihli ve 504 sayılı “Ticari Markalar ve Coğrafi İşaretlere” ilişkin Kanun; Ekim 1996 tarihli ve 438 sayılı “Telif ve İlgili Haklar” Kanunu; Haziran 1995 tarihli ve 1049 sayılı “Haksız Rekabet” Kanunu; Kasım 1997 tarihli ve 197 sayılı “Yeni Bitki Çeşitleri” Kanunu.

Bulgaristan'da - 1996, 1998 ve 1999 tarihinde değiştirilen Mart 1993 tarihli Patent Kanunu; Eylül 1999 tarihli Markalar ve Coğrafi Göstergelere ilişkin Kanun; Eylül 1999 tarihli Endüstriyel Tasarımlara ilişkin Kanun; 1994, 1998 ve 2000 tarihlerinde değiştirilen, Haziran 1993 tarihli Telif Hakları ve Komşu Haklar Kanunu; son olarak Nisan 1997, Şubat ve Temmuz 1998 tarihlerinde değiştirilen, Telif ve İlgili Hakların Konusu olan Unsurların Kullanımı ve Kompakt Disk ve Matris İmalatçılarında Ruhsat Verilmesinin Denetlenmesine ilişkin Nisan 1996 tarihli ve 87 sayılı Bakanlar Kurulu Tüzüğü; Eylül 1999 tarihli Entegre Devrelerin Topografyalarına ilişkin Kanun; Ocak 1997 tarihli Yeni Bitki Çeşitlerinin ve Hayvan Türlerinin Korunmasına ilişkin Kanun.

Gürcistan'da – Mayıs 1999 tarihli Gürcistan Patent Kanunu; Gürcistan Medeni Kanunu; Mayıs 1999 tarihli Gürcistan Markalar Kanunu; Haziran 1999 tarihli ve Telif Hakları ve Komşu Haklara ilişkin Gürcistan Kanunu; Kasım 1999 tarihli Eşyaların Menşe Unvanları ve Coğrafi İşaretlerine ilişkin Gürcistan Kanunu; Eylül 1999 tarihli Entegre Devrelerin Topografyalarına ilişkin Gürcistan Kanunu; Gürcistan İdari Prosedür Kanunu; Gürcistan Genel İdare Kanunu; Gürcistan İdari İhlaller Kanunu; Haziran 1999 tarihli Fikri Mülkiyetle Alakalı Sınır Tedbirlerine ilişkin Gürcistan Kanunu; Gürcistan Medeni Kanunu; Gürcistan Ceza Kanunu.

Yunanistan'da - Kasım 1989 tarihli ve 1739/1987 sayılı Kanun, Şubat 1992 tarihli ve 54/1992 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve Kasım 1995 tarihli ve 2359/1995 sayılı Kanun ile değişik, Mayıs 1987 tarihli ve 1733/1987 sayılı Teknoloji Transferi, İcatlar ve Teknik Buluşlara ilişkin Kanun; 1986 tarihli ve 1607/1986 sayılı Kanun ile onaylanan, Avrupa Patentlerinin Verilmesine ilişkin Konvansiyon'un uygulanmasına yönelik düzenlemelere ilişkin Şubat 1988 tarihli ve 77/1988 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; Eylül 1963 tarihli ve 4325/1963 sayılı Kanun; Mart 1998 tarihli ve 3111/EFA/433 sayılı Bakanlık Kararı ile değişik, Aralık 1987 tarihli ve 15928/EFA/1253 sayılı Bakanlık Kararı; 1990 tarihli ve 1883/1990 sayılı Kanun ile onaylanan Patent İşbirliği Sözleşmesi'ne ilişkin uygulama kurallarına ilişkin Ocak 1991 tarihli ve 16/1991 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; Eylül

1994 tarihli ve 2239/94 sayılı Markalar Kanunu; 2239/94 sayılı Markalar Kanunu'na ilave yapan Ekim 1998 tarihli ve 353/1998 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; 2783/2000 sayılı Kanun ile onaylanan Madrid Protokolü'nün uygulama kurallarına ilişkin Ocak 2001 tarihli ve K4-307/2001 sayılı Bakanlık Kararı; Lahey Anlaşması'nın onaylanmasına ilişkin uygulama kurallarına ilişkin Eylül 1997 tarihli ve 259/1997 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; uydu yayınları ve kablo geri aktarımı ile koruma şartlarına ilişkin 93/83 sayılı Konsey Yönergesi ile uyumlu 2557/1997 sayılı Kanun ile değişik Mart 1993 tarihli ve 2121 sayılı Telif Hakları ve Komşu Haklar Kanunu; Mart 1998 tarihli ve 31117EFA/433 sayılı Bakanlık Kararı ile değişik, Aralık 1987 tarihli ve 15928/EFA/1253 sayılı Bakanlık Kararı; 87/532/EEC ve 88/311/EEC sayılı Karara ilave olarak Aralık 1986 tarihli ve 87/54/EEC sayılı Konsey Yönergesine uyumlu yarı iletken ürünlerin topografyalarının yasal olarak korunmasına ilişkin Mart 1991 tarihli ve 45/1991 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi; teknoloji transferi anlaşmalarına yönelik tescil formuna ilişkin kuralları içeren Nisan 1988 tarihli ve 5326/EFA/485 sayılı Bakanlık Kararı.

Moldova'da – Haziran 2000 tarihli ve 1079-XIV sayılı Kanun ile değişik, Mayıs 1995 tarihli ve 461 sayılı Buluş Patentlerine ilişkin Kanun; Temmuz 1993 tarihli ve 456-XIII sayılı Endüstriyel Mülkiyetin Korunmasına ilişkin Geçici Tüzük; Haziran 2000 tarihli ve 1079-XIV sayılı Kanun ile değişik, Eylül 1995 tarihli ve 588-XIII sayılı Eşyaların Ticari Markaları ve Menşe Unvanlarına ilişkin Kanun; Eşyaların Ticari Markaları ve Menşe Unvanlarına ilişkin Eylül 1995 tarihli ve 588-XIII sayılı Kanunun Değiştirilmesine ilişkin Nisan 2001 tarihli ve 65-XV sayılı Kanun; Haziran 1994 tarihli ve 131-XIII sayılı Şaraplar ve Üzüm Asmaları Kanunu; Muhtelif Kanunların Değiştirilmesine ilişkin Haziran 2000 tarihli ve 1079-XIV sayılı Kanun ile değişik, Endüstriyel Tasarımların Korunmasına ilişkin Ekim 1996 tarihli ve 991 sayılı Kanun; Kasım 1994 tarihli ve 293-XIII sayılı Telif ve İlgili Haklara ilişkin Kanun; Müellifin istihkakının ölçüsüne yönelik asgari tarifelere ilişkin Temmuz 2001 tarihli ve 641 sayılı Hükümet Kararı; Telif ve İlgili Haklar ile korunan yaratımların Devlet tesciline ilişkin Ağustos 2001 tarihli ve 901 sayılı Hükümet Kararı; Haziran 2000 tarihli ve 1079-XIV sayılı Kanun, Haziran 2001 tarihli ve 312-XV sayılı Kanun ve son olarak Temmuz 2001 tarihli ve 390-XV sayılı Kanun ile değişik, Kasım 1994 tarihli ve 171-XIII sayılı Ticari Sırlar Kanunu; Ekim 1999 tarihli ve 665-XIV sayılı Entegre Devrelerin Topografyalarının Korunmasına ilişkin Kanun; Muhtelif yasaların Değiştirilmesine ilişkin Haziran 2000 tarihli ve 1079-XIV sayılı Moldova Cumhuriyeti Kanunu ile değişik, Temmuz 1996 tarihli ve 915-XIII sayılı Bitki Çeşitlerinin Korunmasına ilişkin Kanun.

Romanya'da – Ekim 1991 tarihli ve 64 sayılı Buluş Patentlerine ilişkin Kanun; Mayıs 1998 tarihli ve 93 sayılı buluşların geçici olarak korunmasına ilişkin Kanun; Romanya Hükümeti ve Avrupa Patent Örgütü arasında imzalanan patent alanında İşbirliğine ilişkin Anlaşmanın onaylanmasına ilişkin 32/1996 sayılı Hükümet Emrini onaylayan 32/1997 sayılı Kanun; Devlet Buluşlar ve Markalar Bürosunun Örgütlenmesi ve İşleyişine ilişkin Eylül 1998 tarih ve 573 sayılı Hükümet Kararı; Nisan 1998 tarihli ve 84 sayılı Ticari Markalar ve Coğrafi İşaretlere ilişkin Kanun; Aralık 1992 tarihli ve 129 sayılı Endüstriyel Tasarım Kanunu; Mart 1996 tarihli ve 8 sayılı Telif ve İlgili Haklara ilişkin Kanun; Ocak 1991 tarih ve 11 sayılı Haksız Rekabetle Mücadeleye ilişkin Kanun; Mart 1995 tarihli ve 16 sayılı Entegre Devrelerin Topografyalarının Korunmasına ilişkin Kanun; Aralık 1998 tarihli ve 255 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerinin Korunmasına ilişkin Kanun.

Rusya'da – Şubat 2003 tarihinde değiştirilen Eylül 1992 tarihli Patent Kanunu; Aralık 2002 tarihinde değiştirilen Ticari Markalar, Hizmet Markaları ve Menşe Unvanlarına ilişkin Eylül 1992 tarihli Kanun; Temmuz 1995 ve 2004 tarihinde değiştirilen Telif ve İlgili Haklara ilişkin Temmuz 1993 tarihli Kanun; Aralık 2002 tarihinde değiştirilen Bilgisayar Programları ve Veritabanlarının Korunmasına ilişkin Eylül 1992 tarihli Kanun; Temmuz 2002 tarihinde değiştirilen Entegre Devrelerin Topografyalarının Hukuki Olarak Korunmasına ilişkin Eylül 1992 tarihli Kanun.

Sırbistan / Karadağ'da - Nisan 1995 tarihli Patent Kanunu; Nisan 1995 tarihli Marka Kanunu; Nisan 1995 tarihli Endüstriyel Kalıplar ve Modellere (Endüstriyel Tasarımlar) ilişkin Kanun; Mayıs 1998 tarihli Telif ve İlgili Haklara ilişkin Kanun; Nisan 1995 tarihli Coğrafi İşaretlere ilişkin Kanun; Mart 1998 tarihli Entegre Devrelerin Topografyasına ilişkin Kanun.

Türkiye'de – Haziran 1995 tarihli ve 551 sayılı Patentlerin Korunmasına yönelik Kararname; Haziran 1995 tarihli ve 556 sayılı Markaların Korunmasına yönelik Kararname; Haziran 1995 tarihli ve 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunmasına yönelik Kararname; Mart 2001 tarihli 4630 sayılı Kanun ile değişik, Fikri Eserler ve Sanat Eserlerine ilişkin Ocak 1951 tarihli ve 5846 sayılı Kanun; Ocak 1986 tarihli ve 3257 sayılı Sinema, Video ve Müzik Eserlerine ilişkin Kanun; Nisan 1999 tarihli Edebi Eserler ve Sanat Eserleri Müelliflerinin Hayır Cemiyetleri ve Federasyonları ile Komşu Hak Sahiplerine ilişkin Kanun; Eylül 2001 tarihli Radyo ve Televizyon Yayınlarında Fikri Eserler ve Sanat Eserlerinin Kullanımına ilişkin İlkeler ve Prosedürlere ilişkin Tüzük; Haziran 1995 tarihli ve 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunmasına yönelik Kararname; Nisan 1926 tarihli ve 818 sayılı Sözleşme Kanunu; Temmuz 1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu; Temmuz 1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu; Mart 1995 tarihli Eczacılık Ürünlerine ilişkin Tüzük; halen incelenmekte olan Entegre Devrelerin Tasarımlarının Korunmasına ilişkin Kanun Taslağı; halen incelenmekte olan Yeni Bitki Çeşitlerine yönelik Üretici Koruma Haklarına yönelik Kanun Taslağı.

Ukrayna'da – Buluşlar ve Faydalı Modellerin Korunmasına ilişkin Aralık 1993 tarihli ve 3687-XII sayılı Kanun; Ticari Markalar ve Hizmet Markalarının Korunmasına ilişkin Aralık 1993 tarih ve 3689-XII sayılı Kanun; Endüstriyel Tasarımların Korunmasına ilişkin Aralık 1993 tarihli ve 3688-XII sayılı Kanun; Telif ve İlgili Haklara ilişkin Aralık 1993 tarihli Ukrayna Kanunu; Eşyaların Menşe Unvanlarının Korunmasına ilişkin Haziran 1999 tarihli ve 752-XIV sayılı Kanun; Entegre Devrelerin Korunmasına ilişkin Kasım 1997 tarihli ve 621/97-BP sayılı Kanun; Bitki Çeşitliliğinin Korunmasına ilişkin Nisan 1993 tarihli ve 3116-XII sayılı Kanun.

12. Yukarıdaki bölümde karşılaşılan ulusal yasa ve düzenlemeler ilgili bakanlıkların gözetiminde özel ulusal kuruluşlar ve bürolar tarafından idare edilmekte ve uygulanmaktadır. Fikir mülkiyet kuruluşlarının temel işlevleri firki mülkiyet haklarına ilişkin konulardaki başvuruların kabulü ve incelenmesinin yanısıra ilgili bilgilerin ve yayınlanması ve belge tescilidir.
13. Ulusal fikri mülkiyet sisteminin gelişimine paralel olarak, KEİ devletlerinde de uluslararası işbirliği sürdürülmekte ve yaygınlaştırılmaktadır. KEİ Üye Devletleri'nin hepsi, kendi ulusal fikri mülkiyet haklarının korunması sistemlerini dünya süreçlerine daha fazla entegrasyonu konusunda faal olup; fikri mülkiyetin yaratıcılarının ve sahiplerinin haklarının dünya çapında

korunmasını sağlayan uluslararası bir örgüt olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün (WIPO) üyesidir* .

14. KEİ Üye Devletleri'nin tamamı WIPO Konvansiyonu; Endüstriyel Mülkiyetin Korunmasına yönelik Paris Konvansiyonu; Edebi Eserler ve Sanat Eserlerinin Korunmasına yönelik Berne Konvansiyonu ve Patent İşbirliği Sözleşmesi gibi belli başlı WIPO sözleşmelerine taraftır. Aynı zamanda, KEİ Üye Devletleri'nin büyük çoğunluğu Patent Kanunu Sözleşmesi (PLT); Eşyaların Kaynağına Dair Hatalı ya da Yanıltıcı Göstergelere yönelik Madrid Anlaşması; Markaların Uluslararası Tesciline ilişkin Madrid Anlaşması; Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Birikimine ilişkin Lahey Anlaşması; Eşyaların ve Hizmetlerin Uluslararası Sınıflandırılmasına ilişkin Nis Anlaşması; Menşe Unvanlarına ilişkin Lizbon Anlaşması; Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Sınıflandırılmasına ilişkin Lokarno Anlaşması; Uluslararası Patent Sınıflandırmalarına ilişkin Strazburg Anlaşması; Performans Sanatçıları, Ses Simgeleri Üreticileri ve Yayıncılık Örgütlerine ilişkin Roma Konvansiyonu; Ses Simgelerinin İzinsiz Kopyalanmasına ilişkin Cenevre Konvansiyonu; Markaların Figüratif Unsurlarının Uluslararası Sınıflandırılmasına ilişkin Viyana Anlaşması; Mikro-organizmaların Birikiminin Uluslararası Kabulüne ilişkin Budapeşte Sözleşmesi; Ticari Marka Kanunu Sözleşmesi; WIPO Telif Hakları Sözleşmesi ve WIPO Performans ve Ses Simgeleri Sözleşmesine taraf durumdadır.
15. Dünya çapında Fikri Mülkiyet Haklarının korunmasını düzenleyen bir başka önemli çok taraflı araç ise Dünya Ticaret Örgütü'nün 1994 yılındaki Uruguay Müzakerelerinde imzalanan Fikri Mülkiyet Haklarının Ticaretle Alakalı Yönlerine ilişkin Anlaşması'dır (TRIPS). Bu Anlaşma tüm DTÖ Üyelerinin** aralarında telif hakları, patentler, markalar, endüstriyel tasarımlar, coğrafi işaretler, yarı iletken topografyalar ve ifşa edilmemiş bilgilerin de yer aldığı geniş bir FMH yelpazesine yönelik asgari standartları belirlemelerini şart koşturmaktadır. Bu Anlaşma (TRIPS) böylelikle, Fikri Mülkiyete ilişkin pek çok mevcut uluslararası anlaşmada yer alan kuralları da kapsamakta ve ayrıca başta coğrafi işaretler, patentler, ticari sırlar ve Fikri Mülkiyet Haklarının ne şekilde uygulanacağını düzenleyen tedbirler bağlamında olmak üzere, bir dizi yeni yükümlülüğü de öngörmektedir.
16. KEİ Üye Devletleri ayrıca fikri mülkiyet, fikri mülkiyet hakları ile alakalı hukuki uygulamalar, bilinen markaların hukuki olarak korunması vb. alanlarda mevzuat geliştirilmesi amacıyla kendi aralarında ikili anlaşmalar da imzalamıştır. Örneğin; Ermenistan telif alanında işbirliğine ilişkin olarak Rusya, Moldova, Bulgaristan, Ukrayna ve Gürcistan ile ikili anlaşmalar imzalamış bulunmaktadır. Azerbaycan ise Fikri Mülkiyet Haklarının korunması alanında işbirliğinin arttırılması amacıyla Rusya, Türkiye ve Ukrayna ile ikili anlaşmalar imzalamıştır.

* WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü), Birleşmiş Milletler'in özel bir kuruluşu olarak, üyesi olan devletlerin fikri mülkiyet haklarının korunması amacıyla kurallar oluşturmaları ve bunları uyumlaşturmaları için bir platform teşkil etmektedir. Son 10 yıl içinde ticaretin hızla küreselleşmesi karşısında, WIPO yeni ve gelişmekte olan ülkelerdeki sistemlerin sözleşme müzakereleri, hukuki ve teknik destek ve fikri mülkiyet haklarının uygulanması alanında eğitimler yoluyla gelişmelerine yardımcı olunmasında anahtar rol oynamaktadır. WIPO sanal alemde telif haklarının korunmasına yönelik yeni standartların şekillendirilmesi amacıyla süregelen uluslararası tartışmalarla yakından ilgilenmektedir. WIPO ayrıca fikri mülkiyetle alakalı olarak özel taraflar arasındaki uluslararası ticari anlaşmazlıkların çözümlenmesine yönelik hizmetler sağlayan bir Tahkim ve Uzlaştırma Merkezi temin etmektedir.

** DTÖ Gözlemcileri olan Azerbaycan, Karadağ, Sırbistan, Rusya ve Ukrayna haricindeki tüm KEİ Üye Devletleri DTÖ üyeleridir.

17. Fikri mülkiyetin korunması alanında politika ve mevzuatın geliştirilmesi, fikri mülkiyet haklarının uygulanması, fikri mülkiyet mevzuatının AB mevzuatı ile uyumlaştırılması amacıyla Karadeniz Bölgesi'nde uygulanmakta olan bir dizi AB destek projesi bulunmaktadır. Böylelikle AB, 2004 yılında Rusya'da, TACIS Programı kapsamında, hukuki kurallar ve yöntemsel yaklaşımların uyumlaştırılması ve bu konulara ilişkin tecrübe paylaşımını öngören "Fikri Mülkiyet mevzuatının uyumlaştırılması ve personelin eğitimi alanında Rospatent'e Destek" projesini uygulamaya koymuştur. Ayrıca AB'nin CARDS Programı kapsamında Arnavutluk ile Sırbistan ve Karadağ da CARDS ülkelerindeki Fikri Mülkiyet kuruluşları arasında işbirliklerinin geliştirilmesi; beş CARDS ülkesindeki Fikri Mülkiyet kanunlarının uyumlaştırılması; TRIPS Anlaşması ve AB müktesebatına uyumun sağlanması; Avrupa'daki uygulamalar ile uyumlaştırmak suretiyle ulusal Fikri Mülkiyet kuruluşlarının idari prosedürlerinin iyileştirilmesi ve teknik kapasitelerinin artırılması; Fikri Mülkiyet Haklarının yargı makamları tarafından uygulanmasının güçlendirilmesi; bölge içerisinde etkin bilgi alışverişinin tesisi ve bölgede Fikri Mülkiyet Haklarına dair genel bilincin artırılması için destek almıştır. AB tarafından desteklenen bu proje Ukrayna'da fikri mülkiyet haklarının geliştirilmesi ve uyumlaştırılması ve uygulayıcı makamların güçlendirilmesi yoluyla Ukrayna'da fikri mülkiyet sisteminin gelişimine katkıda bulunmuş ve hakların etkin şekilde uygulanması için uygun bir ortamın yaratılmasına ve dolayısıyla sahtecilik ve korsanlığın azaltılmasına yardımcı olmuştur.
18. KEİ Üye Devletleri'nin hukuki çerçeveyi fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik uluslararası standartlar ve zorunluluklara tamamen uygun hale getirmiş oldukları gerçeğine rağmen, hala bunların ihlaline yönelik artan bir eğilim göze çarpmaktadır. Fikri Mülkiyet Haklarının ihlali her gün, insanlar telifli makalelerin fotokopisini çektiğinde, telifli müzikleri banttan dinlediğinde ya da telifli yazılımları çoğalttığına gerçekleşmektedir. Korsan ve sahte ürünler caddeler ve marketlerde açık şekilde satıldıklarından, uygulamadan sorumlu kişiler bu tür ürünlerin büyük miktarda olduğunun farkındadır. Bu durum o kadar yaygındır ki, bu tür ihlaller karşısında yasaların uygulanmasına nadiren teşebbüs edilmektedir. Film sektöründeki temel korsanlık sorunu, örneğin Yunanistan'da, çok fazla sayıda küçük ve yasadışı kopyalama laboratuvarında genellikle DVD Kaydedicilerde yerel olarak çoğaltılan ve dergi ve gazetelerde, e-posta yoluyla, İnternet sitelerinde reklamı yapılan ya da yasal perakende indirim mağazalarında (video kaset perakendecileri) veya sokak satıcıları aracılığıyla satılan, gösterime girmeden önce veya girdikten sonraki kullanım hakları ile ilgilidir.
19. Müzik, fimler, bilgisayar programları ve video oyunları, giyim eşyası, ayakkabı, parfümler, saatler, yedek parçalar ve eczacılık ürünlerinin izinsiz üretilmiş kopyalarının satışının tehlikeli şekilde artması, pek çok ülkenin uzun süredir endişe duyduğu konulardandır ve KEİ Devletleri buna istisna değildir. Teknolojideki gelişmeler sofistike teknoloji ve İnternet aracılığıyla yeni dağıtım şekilleri getirdikçe, sahtecilik ve korsancılık faaliyetlerinde de kayda değer artış gerçekleşmektedir.
20. 1998 yılında, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) "Sahteciliğin Ekonomik Etkileri" başlıklı bir rapor yayınlamıştır. Sahte eşyaların küresel ticaretinin küresel ticaretin toplam değerinin %5-7'sini oluşturduğu tahmin edilmektedir. Yasalara uygun şekilde gerçekleştirilen ticari faaliyetler ve ticarete zarar vermenin haricinde, sahtecilik ve korsanlık vergi gelirlerinin de kaybına yol açmaktadır ve özellikle farmakoloji alanındaki sahteciliğin kamu güvenliğini ve sağlığını genel olarak tehdit etmesi endişe vericidir. Yakın tarihli

araştırmalar, sahteciler ve korsanların yarattıkları haksız rekabetin fikri mülkiyetin sağladığı ekonomik büyümenin “etkin döngüsü” içerisinde yılda 500 milyar Euro’dan fazlasını götürdüğünü ortaya koymaktadır.

21. Eşyalara ilişkin korsanlık ve sahtecilik, fikri mülkiyet sahibinin müsaadesi olmadan gerçekleştirilen kopya eşya ticareti yoluyla gerçekleşen üretim ve satışı örtbas etmek için kullanılmaktadır. Buna, ünlü giyim markalarının, müzik ya da yazılım içeren CD’lerin birebir kopyalarının yanısıra ambalajları ile birlikte aynı tür eşyalar için yasal geçerliliği olan şekilde tescil edilmiş bir markanın aynısı olan bir markanın izinsiz şekilde kullanılması da dahildir.
22. Lisansı olmayan ürünlerin kontrolsüz şekilde üretimi bağlamında Rusya’nın en büyük sorunlarından biri askeri-teknik işbirliği ile, bir başka deyişle Sovyetler zamanında ruhsatlı silah ve askeri donanım üretimi için yabancı ülkelere transfer edilen askeri eşyalara ait fikri mülkiyet hakları ile bağlantılıdır. Bu, eski ruhsatların tümünün tarihinin geçmiş olduğu gerçeğine rağmen, daha ziyade Doğu Avrupa ülkelerinde izinsiz şekilde üretilen dünyanın en çok üretilen silahı olan Kalaşnikof saldırı tüfeğinin yanı sıra Rus yapımı savaş jetleri ile savaş helikopterlerine ait fikri mülkiyet hakları anlamına gelmektedir.
23. Korsanlığı ve sahteciliği arttıran nedenler değerlendirildiğinde şunlar ortaya çıkmaktadır: karlılık, zira sahte ürün gerçeğinden çok daha az fiyata üretilebilmekte ve satılabilmektedir ancak yine de fiyatın gerçek üründen çok aşağıya çekilmesi ve büyük miktarlarda satılması nedeniyle kayda değer geri dönüş temin edilmektedir; pek çok yargı çevresinde etkin bir fikri mülkiyet kanununun olmayışı ile birlikte mevcut olan fikri mülkiyet yasalarının uygulanmasının maliyetinin yüksek olması ve kaynak eksikliği; giyim eşyası ve parfüm gibi ucuz üretilen ürünlere ya da yazılıma ünlü markaların işlenmesi yoluyla kopyalama kolaylığı; özellikle sıradan müşteriler tarafından kolaylıkla gerçek gibi algılanabilen sahte CD’lerin saptanmasının güçlüğü; kamuoyunda korsanlık ve sahteciliğin zararı az olan suçlardan kabul edilmesi ve fikri mülkiyet hırsızlığının henüz diğer mülkiyetle alakalı diğer suçlara eşdeğer olarak algılanmıyor olması vb.
24. Fikri mülkiyet hakları ihlallerinin azaltılmasına yönelik çalışmalar hem ulusal hem de uluslararası düzeylerde süregelmekte olup; hükümetler yurtiçindeki ya da çok taraflı çerçevede gerçekleştirdikleri faaliyetlerde buna öncelik vermektedir.
25. G8 liderleri 16 Temmuz 2006 tarihinde St. Petersburg’da gerçekleştirdikleri son Zirvede, başta korsan ve sahte ürünlerin ticareti olmak üzere korsanlık ve sahtecilikle mücadeleye yönelik bu tür çabaların dünya ekonomisinin sürdürülebilir kalkınmasının yanısıra buluşlar yoluyla dahil olmak üzere, dünya çapındaki tüketicilerin sağlığı ve güvenliğine katkı sağlaması gerektiğine dikkat çekmiştir.
26. Korsanlık ve sahtecilikle mücadeleye yönelik etkin tedbirlerden biri kamuoyunda bilincin artırılmasıdır. Bu bağlamda, her yıl 26 Nisan’da Dünya Fikri Mülkiyet Günü’nün kutlanması konusu irdelenmelidir. Bu etkinlik dünya çapında insanlığın buluşlarının önemini ve fikri mülkiyetin günlük hayattaki rolünün vurgulanması olanağı sağlanmış olacaktır. Bu, insanların fikri mülkiyetin kalkınmanın desteklenmesi ve korunmasında oynadığı rolün farkına varmasını teşvik ederek; yaratıcılık, buluşlar ve fikri mülkiyet sistemine dair kamuoyu bilincinin ve anlayışının artırılmasına yardım etmek için bir fırsattır.

27. Fikri Mülkiyet Haklarının uygulanmasının kalkınma için temel bir öncelik olarak görülmesine rağmen, bazı uluslararası kuruluşların yakın tarihli raporları fikri mülkiyet kurallarının ve uygulamalarının küresel etkilerinin ortaya koyduğu belirsizlik ve tartışmalara ilişkin yorumlar yer almaktadır. Bu raporlar, değişik şekillerde, modern dünyanın evrensel, tek tip modellere yönelik daha katı fikri mülkiyet standartları empoze etmek suretiyle, fikri mülkiyet hakları alanındaki kurallar dizisine körü körüne bağlılığın teşvik edilmesi konusundaki endişeleri yansıtmaktadır. Fikri mülkiyetin korunmasına yönelik evrensel politikaların yetersiz sağlık hizmetleri, zorlu sosyo-ekonomik şartlar ve aşırı yoksulluk gibi daha fakir ülkelerin daha büyük sorunlarına çözüm getiremediği ve bu tür politikaların, sürekli büyümenin gerektirdiği şekilde yerli sanayilerin geliştirilmesinde yardımcı rol oynaması amacıyla her bir ülkenin kendine has koşullarına uydurulması gerektiği vurgulanmaktadır.
28. Fikri Mülkiyet Hakları Komisyonu'nun 2002 yılında yayınladığı "Mülkiyet Haklarının Entegrasyonu ve Kalkınma Politikaları" başlıklı Raporu'nda "Gelişmiş ülkelerin kendi ticari çıkarlarının, gelişmekte olan ülkelerdeki yoksulluğun azaltılması konusundaki kendi çıkarları ile uzlaştırmaya daha fazla dikkat etmeleri gerekmektedir. Bu amacın gerçekleştirilmesi için, gelişmekte olan ülkeler mümkün olduğunca, gelişmiş ülkelerin kendi gelişimlerinin erken safhalarında yararlandıkları kendi Fikri Mülkiyet sistemlerini tasarlama esnekliğinden yoksun bırakılmamalıdır ve kalkınma üzerindeki etkilerine dair ciddi ve tarafsız bir değerlendirme olmadan, bu ülkelere daha yüksek Fikri Mülkiyet standartları uygulamaları için baskı yapılmamalıdır. Küresel Fikri Mülkiyet sistemlerinin, kendileri ile alakalı buluşlar ve teknoloji transferlerini desteklemek suretiyle ve aynı zamanda teknoloji ürünlerini mümkün olan en uygun fiyatlarla kullanımlarına sunmak suretiyle gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasına katkıda bulunacak şekilde gelişmelerini sağlamamız gerekmektedir. Fikri Mülkiyet sisteminin, bilim ve teknolojideki hızlı ilerlemelerin gelişmekte olan ülkeler lehine hayata geçirilmesini engellemek yerine kolaylaştırmamız gerekmektedir."* yorumunda bulunmaktadır.
29. Ayrıca yerel fikri mülkiyet kurallarının gelişmekte olan bir ülkenin içindeki etkilerinin haricinde, gelişmiş ülke fikri mülkiyet sisteminin gelişmekte olan ülkeler üzerinde dolaylı bir etkisi de bulunmaktadır. Gelişmekte olan ülkeler üzerinde, kendi rejimlerinde Fikri Mülkiyet korunma düzeylerini gelişmiş ülkelerdeki standartlara dayanarak arttırmaları yönünde sürekli bir baskı vardır. Örneğin gelişmekte olan ülkelerdeki bilimadamlarının korunan verilere erişim hakkın engellenebilmekte ya da bunu yapmaları için yeterli kaynağa sahip olmaları engellenebilmektedir.
30. Fikri Mülkiyetin araştırma ve yeniliğe önemli bir katkı sağladığı konusunda şüphe yoktur. Bu sistem bireyler ve şirketlere, toplum yararına yeni teknolojilerin bulunması ve geliştirilmesine yönelik teşvikler sağlamaktadır. Ancak teşvikler birbirinden farklı çalışmakta ve özel haklar tanınması nedeniyle, tüketicilere ve korunan teknolojilerin diğer kullanıcılarına daha yüksek maliyetler getirmektedir. Bu tür bir koruma Fikri Mülkiyet sahipleri tarafından verilen fiyatları ödeyemeyen potansiyel tüketiciler ya da kullanıcıların buluşlara erişimden yoksun kalmaları anlamına gelmektedir.

* *Fikri Mülkiyet Hakları Komisyonu'nun "Mülkiyet Hakları ve Kalkınma Politikaları" konulu Raporu*, Londra, Eylül 2002

31. Bu maliyet ve faydaların dengesi, hakların ne şekilde uygulandığına ve ekonomik ve sosyal koşullara bağlı olarak değişmektedir. Gelişmiş ülkeler için uygun olabilecek Fikri Mülkiyet koruma standartları, kendi temel ihtiyaçlarını karşılamak ve kalkınmalarına hız vermek için başka bir yerde üretilmiş olan bilgi ya da ürünlere dayanması gereken gelişmekte olan ülkelerde uygulandığında daha büyük maliyetlere neden olabilir. Burada önemli olan husus Fikri Mülkiyet sisteminin gelirleri ve refah seviyesi farketmeksizin tüketici pahasına elde edilen özel haklar ve özel malzemelere bahşedilmektedir. Ve bu süreçte, patent kuralları fakirin hayat kurtaran ilaçları, yeni teknoloji ürünlerini vb. almanı engellemektedir. Markaların ve eğlence unsurlarının küreselleşmesinin yanısıra çoğunluğu markalı ürünlere sahip olmak ve eğlence unsurlarını tecrübe etmek için yeterli geliri olmayan tüketicilerin bunları gerçekleştirme arzusu, bu tüketicileri için sahte ya da korsan ürünler satın almaya yöneltmektedir.

Ulusal parlamentoların rolü

32. Ulusal parlamentolar ve bunların üyeleri, halklarının meşru temsilcileri olarak, seçmenlerinin çıkarlarının korunması için anayasal sorumluluk taşımaktadır. Belirli ülkelerin ve bölgenin bütününe karşı karşıya kaldığı temel güçlükler ve olasılıkların tartışılması yoluyla, küreselleşme süreçlerine katkı sağlamak üzere halklarının endişe ve arzularını dile getirmek onların görevidir.

33. Uygun mevzuatın zamanında ve yeterli şekilde yasalaştırılması için fikri mülkiyetin korunmasının ve uygulanmasının önemini özellikle vurgulayarak, hükümetlerin ekonomik ve sosyal kalkınma alanında tedbirler almalarının sağlanması son derece önemli bir görevdir. Ayrıca fikri mülkiyet mevzuatının, AB standartları ve küresel standartlar ile daha fazla uyumlaştırılması da önem arz etmektedir.

34. Parlamenterler de parlamento ile sivil toplum arasında daha fazla etkileşimi ve özellikle kamuoyunda bilincin arttırılması ve her ülkenin kendine özgü koşullarına uygun politikaların belirlenmesi suretiyle sivil toplumun Fikri Mülkiyet Hakları korunmasının hayata geçirilmesi sürecine etkin şekilde katılımını sağlamak için mevcut hukuki mekanizmalardan azami oranda faydalanmalıdır.

35. Parlamenterler fikri mülkiyet konularının incelenmesi ve bu konudaki güncel güçlüklerle başa çıkılmasına yönelik olasılıkları ana hatlarıyla belirlemek üzere, kendi ulusla parlamentolarındaki ve başka parlamenter asambleler ve kuruluşlar ile işbirliği yapmak suretiyle uluslararası parlamenter yapılarıdaki faaliyetlerini yoğunlaştırmalıdır.

III. SON NOTLAR

36. Küreselleşme çağındaki güçlükler ilgili yeni buluşlar, kalkınma ve fikri mülkiyet haklarının korunması ile alakalı olanlar dahil olmak üzere, belli alanlardaki işbirliğinde üye devletler arasında daha büyük sinerji gerektirmektedir.

37. İnsanlar, kuruluşlar ve yeni teknolojilerde mevcut olan bilgi birikimi uzun süredir büyüyen ekonomiler ve sosyal gelişimin belli başlı motoru olarak görülmektedir. Fikri mülkiyetin gerçek değeri, onun ilerleme ve yenilik fırsatları sunarak kalkınma sürecine etkin şekilde entegre olmasıdır.

38. Fikri Mülkiyet Haklarının ihlallerine yeterli tepkinin ortaya konmaması, suçluların kamuoyunu yönlendirmesi ve kayda değer karlar elde etmeleri için fırsatlar sunmaktadır. Öte yandan, markaların ve eğlence unsurlarının küreselleşmesinin yanısıra çoğunluğu markalı ürünlere sahip olmak ve eğlence unsurlarını tecrübe etmek için yeterli geliri olmayan tüketicilerin bunları gerçekleştirme arzusu, bu tüketicileri için sahte ya da korsan ürünler satın almaya yöneltmektedir.
39. Fikri mülkiyet haklarının düzgün şekilde uygulanmasına yönelik olarak, polis ile gümrük kuruluşları arasındaki koordineli etkileşimin yanısıra sivil toplumun aktif katılımı, Fikri mülkiyet ile ilgili suçlardaki artışın tehlikelerine karşı kolektif bir tepki oluşturulmalıdır.
40. Bu bağlamda, fikri mülkiyetin uygulanmasının güçlendirilmesine yönelik yasaların, düzenlemeleirin ve prosedürlerin geliştirilmesi ve desteklenmesine, fikri mülkiyet haklarının korunması ve uygulanmasının yasal yollarına ve her ülkenin kendine özel koşulları bağlamında korsanlık ve sahteciliğin tehlikelerine ilişkin bilincin artırılmasına öncelik verilmesi gerekmektedir.
41. Ulusal suç önleme çabalarının başarısı daha ziyade ulusal sınırlar içerisinde yasa uygulayıcı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen politikalara bağlı olsa da, ikili ve çok taraflı çerçeve de önemli bir destekleyici rol oynamaktadır. Bu bilgi, tecrübe ve uzmanlık paylaşımının yanısıra mücadele tedbirleri konusunda destek sayesinde ülkeler FM suçları sorunu ile etkin şekilde mücadele edebilir.
42. İlgili KEİ kuruluşları ile, ayrıca ilgili Avrupa kuruluşları ve uluslararası örgütler ile işbirliğine dayalı bağlantılar kurulmasına ortaklaşa destek sağlanması da eşit derecede önemlidir.
43. Karadeniz ülkeleri birlikte çalışmalı ve bölgesel refah ve istikrarın sürdürülmesine yönelik işbirliğine yeni bir ivme kazandırmalıdır. KEİ ülkelerinin parlamentoları ve hükümetleri Karadeniz Ekonomik İşbirliği'nin ortak hedeflerinin daha fazla hayata geçirilmesi için üye ülkeler arasında daha büyük sinerji yaratılması amacıyla kendi olanaklarını azami ölçüde kullanmalıdır.